

ประโยค ป.ธ. ๗
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑. ชายทั้ง ๓ คนนั้น ไม่อาจจะยอมตกลงกันและกันได้ ๆ ก็ บรรดา มนุษย์คนอื่น ๆ จากชาย ๓ คนนั้น บางพวกเชื่อถือคำพูดของทั้ง ๓ คน บางพวกไม่เชื่อถือ พวกที่ไม่เชื่อถือ ก็เดียวกับพวกที่เชื่อถือเหล่านั้น ๆ พวกที่ เชื่อถือคำพูดของนายคนที่เชื่อสิ่งที่เห็นแล้วเป็นมงคล ก็ถึงความปลงใจ(เชื่อ)ว่า รูปที่เห็นแล้วเท่านั้นเป็นมงคล ๆ พวกที่เชื่อถือคำพูดของนายอีก ๒ คนนั้น ก็ตัดสินใจว่า เสียงที่ฟังแล้วแน่แท้ เป็นมงคล อารมณ์ที่รับรู้แล้วนั้นแหละ เป็นมงคล ๆ ในชมพูทวีปทั่วทั้งแผ่นดิน พุคกันแต่เรื่องมงคลนี้ แพร่หลาย ไปทั่วแล้ว ด้วยประการฉะนี้ ๆ

ครั้งนั้น พวกมนุษย์ทั่วชมพูทวีป (แบ่งกัน) เป็นพวก ๆ พวกกันคิดถึง มงคลว่า อะไรเล่าหนอ เป็นมงคล ๆ ถึงพวกเทวดารักษามนุษย์เหล่านั้น ฟังถ้อยแถลงนั้นจากมนุษย์แล้ว ก็พากันคิดถึงมงคลอย่างนั้นเหมือนกัน ๆ โดยอุบายนั้นนั่นแล พวกเทวดาประจำภาคพื้น พรคพวกของเทวดาผู้รักษามนุษย์ทั้งหลาย พวกเทวดาผู้สถิตในอากาศ พรคพวกของเทวดาประจำภาคพื้น เหล่านั้น พวกเทวดาชั้นจาตุมหาราช พรคพวกของเทวดาผู้สถิตอยู่ในอากาศ ฯลฯ พวกเทวดาชั้นนอกนิฏฐภพ(พรหม) พรคพวกของเทวดาชั้นสุทัสสี (พรหม) รวมความว่า พวกเทวดาและพรหม ฟังถ้อยแถลงนั้นจากพรคพวก ของตนนั้น ๆ แล้ว ก็พากันคิดถึงมงคลเป็นพวก ๆ ๆ การขบคิดสิ่งอันเป็นมงคล เกิดขึ้นแล้ว ในที่ทุกสถานจนกระทั่งถึงในหมื่นจักรวาล ด้วยประการฉะนี้ ๆ ก็ การครุ่นคิดถึงสิ่งอันเป็นมงคลซึ่งเกิดขึ้นแล้วนั้น ยังไม่ถึงการตัดสินใจเด็ดขาด ลงไปว่า สิ่งนี้ เป็นมงคล ได้คง(ความขัดแย้ง)อยู่ถึง ๑๒ ปี ๆ ในเวลานั้น ทั้งเทพดาและมนุษย์ ทุกจำพวก เว้นพระอริยสาวกทั้งหลายเสีย แดกกัน เป็น ๓ พวกคือ พวกที่ถือเอารูปที่เห็นแล้วเป็นมงคล ๑ พวกที่ถือเอาเสียง ที่ได้ยินแล้วเป็นมงคล ๑ พวกที่ถือเอาอารมณ์ที่รับรู้แล้วเป็นมงคล ๑ ๆ

มิได้มีแม่สักคนหนึ่ง ที่จะตกลงใจตามความเป็นจริงว่า สิ่งที่เป็นมงคล(ต้อง)
นี้เท่านั้น ฯ

๒. วาจาที่ประกอบด้วยองค์คืออวัยวะ ๔ อย่างมีกล่าวคำสุภาษิตเป็นต้น
จึงชื่อว่าเป็นสุภาษิต ด้วยประการฉะนี้ ฯ วาจาสุภาษิตนั้น ชื่อว่าเป็นมงคล
เพราะคำที่นำทั้งสุขที่เป็นโลกิยะและสุขที่เป็นโลกุตระมาให้ ฯ เพราะเหตุนี้
พระอรธกถาจารย์ จึงกล่าวไว้ในอรธกถาสุภาษิตสูตรว่า พระผู้มีพระภาคเจ้า
เมื่อตรัสว่า วาจาประกอบด้วยองค์ ๔ เหล่านี้แล เป็นสุภาษิต ชื่อว่าทรงปฏิเสช
วาจาที่ประกอบด้วยอวัยวะมีปัญญาเป็นต้น และสมบัติคือนาม ลิงค์วจนะ
วิภัตติกาลการก ซึ่งชนเหล่าอื่นบัญญัติแก่ชนพวกอื่นว่า เป็นสุภาษิต
โดยธรรม ฯ แท้จริง วาจาที่ประกอบด้วยวจิตฺตมีคำต่อเสียดเป็นต้น แม้ที่ถึง
พร้อมด้วยคุณลักษณะมีอวัยวะเป็นต้น ก็จัดเป็นทุพภาษิต เพราะคำที่นำ
ความย่อยยับมาให้ทั้งแก่ตนและชนเหล่าอื่น ฯ ส่วน วาจาที่ประกอบด้วยองค์
๔ เหล่านี้ แม้ถ้าจะเป็นวาจาที่นับเนื่องเข้าไปในภาษาของชาวมลิกกะ หรือเป็น
วาจาที่นับเนื่องเข้าไปในเพลงขับของเด็กหญิงผู้นำหมอน้ำไป ถึงกระนั้น ก็จัดเป็น
วาจาสุภาษิตอยู่นั่นเอง เพราะคำที่นำความสุขทั้งที่เป็นโลกิยะและความสุข
ที่เป็นโลกุตระมาให้ ฯ ในข้อนี้ มีภิกษุนักวิปัสสนา ประมาณ ๖๐ รูป
กำลังเดินทาง ได้ยินเสียงร้องเพลงของเด็กหญิงชาวสิงหล ผู้เฝ้าข้าวกล้า
ที่ข้างทางในเกาะสิงหล ขับร้องเพลงอันประกอบด้วยชาติขราพยาธิมรณะอยู่
ด้วยภาษาสิงหลนั้นแล แล้วบรรลुพระอรหัต เป็นอุทาหรณ์ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๗
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. เต ตโย อณวมณณํ สลฺลาเปตฺตํ นาสกขีสุ ฯ ตทณฺเณสุ ปน มนุสฺเสสุ เอกจฺเจ เตสํ วจันํ คณฺหีสุ เอกจฺเจ น คณฺหีสุ เย น คณฺหีสุ เต เตหิ สทฺธี วิวทิสฺสุ ฯ ये ทิฏฺฐมฺงคฺลิกสฺส วจันํ คณฺหีสุ เต ทิฏฺฐึเยว มงฺคฺลนฺติ คตา ये อิตเรสํ วจันํ คณฺหีสุ เต สุตฺเตเยว มงฺคฺลํ มุตฺเตเยว มงฺคฺลนฺติ คตา ฯ เอวมยํ มงฺคฺลคฺคา สกฺลขมฺพุทฺธิเป ปากฺกา ฯ

อด สกฺลขมฺพุทฺธิเป มนุสฺสตา กุมฺพกุมฺพา หุตฺวา กิ นุ โข มงฺคฺลนฺติ มงฺคฺลนฺติ จินฺตยีสฺสุ ฯ เตสํ มนุสฺสตา อารกฺขเทวตาปี มนุสฺสโต ตํ กถํ สุตฺวา ตเถว มงฺคฺลนฺติ จินฺตยีสฺสุ ฯ เอเตเนว อุปาเยน มนุสฺสตา อารกฺขเทวตา นํ มิตฺตา ภูมฺมเทวตา ตาสํ มิตฺตา อากาสกฺกเทวตา ตาสํ มิตฺตา จาตุมฺมหาราชิกา เทวตา ฯเปฯ สุตฺสตีเทวตา นํ มิตฺตา อกฺนิฏฺฐเทวตาติ ตโต ตโต ตํ กถํ สุตฺวา กุมฺพกุมฺพา หุตฺวา เทวพุรฺหฺมาโน มงฺคฺลนฺติ จินฺตยีสฺสุ ฯ เอวํ ยาว ทสฺสทสฺสจกฺกวาเพสุ สพฺพคฺคฺค มงฺคฺลจินฺตา อุทฺปาติ ฯ อุปฺปนฺนา จ सा อิหํ มงฺคฺลนฺติ วิเนจฺจยมฺปฺปตฺตาเยว ทฺวาทส วสฺसानิ อฏฺฐาสิ ฯ ตทา สพฺเพ เทวมฺนุสฺสา จเปตฺวา อริยสวเก ทิฏฺฐสฺสุมฺตวเสน ติธา ภินฺนา ฯ เอโกปี อิทมเวว มงฺคฺลนฺติ ยถากฺจจโต นิฏฺฐจฺจโต นาโหสิ ฯ

๒. อิติ สุภาสิตภาสนาทึหิ จตฺตุหิ อวยวฺงเคหิ ยุตฺตา วาจา สุภาสิตา นาม ฯ सा โลกียโลกุตฺตรสฺสขาวหุตฺตา มงฺคฺลํ ฯ เตन วุตฺตํ สุภาสิตสฺสุตฺตวณฺณายํ อิเมหิ โข ภิกฺขเว จตฺตุหิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคตา วาจา สุภาสิตา โหตฺติ ภิณฺนโต ปเรสํ ยมิตฺมณฺเณ ปฏฺธิณฺนาทึหิ อวยเวหิ นามลึงฺควจฺนวิกตฺติกาล การกสมฺปตฺตีหิ จ สมฺนฺนาคตํ วาจํ สุภาสิตาติ ปญฺญเปเนติ ตํ ชมฺมโต ปฏฺธิเสเชติ ฯ อวยวาทิสมฺปนฺนาปี หิ เปสฺสญฺญาทิสมฺนฺนาคตา วาจา พุทฺธาสิตา โหติ อตฺตโน จ ปเรสญฺจ อนตฺตาวหุตฺตา ฯ อิเมหิ ปน จตฺตุหิ องฺเคหิ สมฺนฺนาคตา สเจปี มิลกฺขภาสาปริยาปนฺนา ฆฏฺฐเจฏฺฐิกาคิตกปริยาปนฺนา วา

โหติ ตถาปี สุภาสิตาเอว โลกียโลกุตตรสุขาวหตุตา ฯ สีหฬทีเป มคฺคปสุเส
สสุสํ รกฺขนฺตยา สีหฬเจฏิกาย สีหฬเกเนว ชาตฺติชราพฺยาธิมรณฺยตุตฺตํ คีตํ
คายนฺตยา สุตฺวา มคฺคํ กจฺจนฺตา สญฺจิมตฺตา วิปฺสฺสกา ภิกฺขุ เจตฺถ
อรหตุตฺตปฺตฺตา นีทฺสฺสนํ ฯ

